

til, og derved forøges de misfornøjedes Tal, der i Forvejen er stort nok.

Nu har man imidlertid en Gang disse Realskoler. De begyndte ganske smaat. En meget indflydelsesrig Rigsdagsmand gjorde Begyndelsen og fik Tinget til at gaa ind paa at støtte en Skole, som han stod i nær Forbindelse med. Man mente, at der ingen Fare var ved denne lille Begyndelse, men efterhaanden tog denne Bevægelse rivende Fart, og i Løbet af nogle Aar voksede Realskolerne op som Padderatte. Der var endogaa en enkelt Mand, der, efter hvad der er mig meddelt, har drevet en Industri dermed; han oprettede ikke blot en, men to Realskoler, og Staten var saa velvillig at give et Bidrag af op til et Aar Tusind Kr. til hver af Skolerne. Den ærede Ordfører har Ret i, at Statens Bidrag til de enkelte Skoler, har for en ikke uvæsentlig Del været afhængig af, i hvilken Valgkreds de laa, saa de Skoler, der vare saa heldige, at den Kreds, hvori de laa, havde en meget formaaende Rigsdagsmand, kunde være temmelig sikker paa at blive blandt de første, der fik Statshjælp, og det en betydelig Hjælp. Naar det ærede Finansudvalg nu staar temmelig usikkert over for det Spørgsmaal, hvorledes man skal ordne Statens Forhold til Realskolerne, og naar det ikke har villet tage Standpunkt til noget af de fire Forslag, der foreligge trykte i Betænkningen, fra de i denne Sag mest interesserede Parter, vil jeg udtale min Glæde over, at Finansudvalget ikke endnu har taget Standpunkt til denne Sag, men har ønsket at høre en Forhandling her i Tinget om Spørgsmaalet. Jeg vil da sige for mit personlige Vedkommende, at jeg tror ikke, at denne Sag bør finde sin endelige Afgørelse paa Finansloven. Det forekommer mig at være naturligt at henvise den til Afgørelse ved en særlig Lov, ligesom man ved særlig Lov har ordnet Statens Forhold til Folkehøjskolerne, Landbrugs-skolerne, den tgl. Veterinar- og Landbohøjskole o. s. v. Jeg tror ikke, at det er heldigt at fortsætte ad samme Vej som hidtil, hvor man har opført hver enkelt Skole paa Finansloven, og ladet det være afhængigt af den Stemning, der til enhver Tid hersker i Folketinget og i Finansudvalget, om flere Realskoler kunne faa Understøttelse, og i hvilken Udstrækning de paagældende Skoler kunne faa Understøttelse. Jeg tror, at man gør bedre i at henvise dette Spørgsmaal til Afgørelse ved særlig Lov, da mange Spørgsmaal derved faa en mere omhyggelig og alsidig Drøftelse. Jeg vil ikke bebrejde Finansudvalget noget, det skænker efter min Mening de Forslag, der henvises til det, en

alsidig Drøftelse. Man er dog ikke fra nogen Side blind for, at Finansudvalget er belempret med en Mængde vigtige Sager, idet der jo foruden Finansloven henvises en Række vigtige Spørgsmaal til dets Afgørelse. Man kan derfor ikke forlange, at hvert Spørgsmaal der skal kunne faa en saa indgaaende Drøftelse som, hvis det henvises til særligt Udvalg.

Jeg mener, at Staten skulde affinde sig med disse Skoler — vi have dem jo en Gang — ved at tilstaa dem en vis Sum. I forrige Aar blev der bevilget 107,800 Kr., fordelte til 20 kommunale Realskoler, 46 private Drengeskoler og 10 private Pigeskoler. Jeg mener, at en Sum, afrundet til 100,000 Kr., kunde være ret passende; men da vi nu allerede ere oppe ved 107,000 Kr., skal jeg henstille, hvorvidt man muligen kunde afrunde Statens Tilskud til indtil 110,000 Kr. at udrede hvert Aar. Ved særlig Lov skulde der saa fastsættes visse bestemte Regler, ifølge hvilke disse Midler skulde fordeles til de enkelte Skoler. Jeg kan ikke nægte, at i saa Henseende har Ministeriets tilhynshavende og hans Assistent, de Herrer Professor Møller og Foldberg, givet en Vejledning, som det er værd at lægge Mærke til. Jeg er i den Henseende enig med det ærede Medlem for Svendborg (P. Jørgensen), der ogsaa henviste dertil. Jeg tror nemlig, at det ikke er nok, at henvise alene til Elevantallet; man maa ogsaa se paa disse Skolers Resultater, paa, hvormange der hvert Aar tage Præliminæksamen. Jeg er ligeledes enig med de to Herrer i, at ingen Skole bør have Stats-tilskud, der ikke har Eksamenret. Jeg er fremdeles enig i, at en Del af Statsbidraget bør tilfalde Skolen som saadan, og at ogsaa en Kvotabel bør anvendes til fattige Elever, der gæste disse Skoler. Jeg er en Modstander af, at det stilles som en Betingelse, for at disse Skoler skulde kunne faa Statsbidrag, at de opnaa en Understøttelse af Kommunen. Jeg har set Eksempler paa, hvorledes man kan friste et Sogneraad. Det danske Folk er et mildt, godmodigt og blødt Folk, hos hvem et godt Ord finder et godt Sted. Naar en Realskolebestyrer kommer til Sogneraadet, saaledes som jeg ved, det har fundet Sted, og siger, at naar 3 af Kommunekassen ville bevilge mig 100 Kr. eller maaste blot 50 Kr., kan jeg maaste faa 1,000 Kr. af Statskassen, saa maa man ikke undre sig over, at Sogneraadets Medlemmer blive bløde om Hjertet og sige som saa: Herregud, er det ikke Synd at nægte en saadan lille Understøttelse, naar vi kunne faa et saa stort Gode for den vedkommende